

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Bil Deddfau Trethi Cymru etc. (Pŵer i Addasu) (“y Bil”)

Bwriad polisi ar gyfer is-ddeddfwriaeth i'w
gwneud o dan y Bil hwn

Rhagfyr 2021

BIL DEDDFAU TRETHI CYMRU ETC. (PŴER I ADDASU) (“Y BIL”) BWRIAD POLISI AR GYFER IS-DDEDDFWRIAETH

Mae'r ddogfen hon yn rhoi syniad o'r bwriad polisi presennol ar gyfer yr is-ddeddfwriaeth y mae gan Weinidogion Cymru y pŵer neu y mae'n ofynnol iddynt ei gwneud o dan ddarpariaethau Deddfau Treth Cymru etc. (Pŵer i Addasu) Bil (“y Bil”). Fe'i cyhoeddwyd er mwyn cynorthwyo'r Pwyllgor cyfrifol wrth graffu ar y Bil a dylid ei darllen ar y cyd â Phennod 5 o'r Memorandwm Esboniadol a'r Nodiadau Esboniadol.

Mae Bil Deddfau Trethi Cymru etc. (Pŵer i Addasu) (“Y Bil”) yn rhoi pŵer i wneud rheoliadau i Weinidogion Cymru (sy'n arferadwy naill ai trwy'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft neu'r weithdrefn gadarnhaol “gwnaed”) i wneud newidiadau i Ddeddfau Trethi Cymru lle mae digwyddiad allanol yn effeithio ar y trethi datganoledig a'u referniw cysylltiedig. Gellir defnyddio'r pŵer pan fo Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn angenrheidiol neu'n briodol gwneud newidiadau mewn ymateb i'r digwyddiad hwnnw. Gellir defnyddio'r pŵer at y dibenion canlynol:

- sicrhau nad yw'r dreth gwarediadau tirlenwi a'r dreth trafodiadau tir yn cael eu gorfodi lle y byddai gwneud hynny yn anghydnaws ag unrhyw rwymedigaethau rhyngwladol;
- diogelu rhag osgoi trethi mewn perthynas â'r dreth gwarediadau tirlenwi a'r dreth trafodiadau tir;
- ymateb i newidiadau a wneir i drethi 'rhagflaenol' y DU (hynny yw, treth dir y dreth stamp neu'r dreth dirlenwi) sy'n effeithio, neu a allai effeithio ar y swm a delir i Gronfa Gyfunol Cymru, a
- ymateb i benderfyniadau'r llysoedd/tribiwnlysoedd sy'n effeithio ar Ddeddfau Trethi Cymru neu a allai effeithio arnynt, neu reoliadau a wneir odanynt

Mae angen yr ymyriad hwn yn bennaf i ddiogelu referniw sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus hanfodol yng Nghymru. Ar hyn o bryd, er enghraifft, bob tro y bydd cylch cyllideb y DU, Llywodraeth Cymru yn cymryd y risg y gallai fod newid sy'n effeithio ar dreth ddatganoledig ac sy'n cael effaith gyllidebol uniongyrchol ar adnoddau ac na all Gweinidogion Cymru ymateb iddo mewn modd amserol. Gall ymyriad o'r math hwn fod yn briodol hefyd pan fo angen i Drysorlys Cymru ac Awdurdod Cyllid Cymru 'gau' cynlluniau osgoi trethi yn brydlon neu gynnal cydymffuriad â rhwymedigaethau rhyngwladol.

Mae'r Bil hefyd yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi datganiad o'u polisi mewn perthynas ag arfer y pŵer i wneud rheoliadau i wneud rheoliadau sy'n cael effaith ôl-weithredol.

Adran	Disgrifiad	Bwriad y polisi
Adran 1: Pŵer i addasu Deddfau Trethi Cymru		
Adran 1 (1a-d)	<p>Gall Gweinidogion Cymru, trwy reoliadau, addasu Deddfau Trethi Cymru a rheoliadau a wneir o dan y Deddfau hynny os ydynt o'r farn bod yr addasiadau'n angenrheidiol neu'n briodol ar gyfer neu mewn cysylltiad â'r dibenion canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sicrhau nad yw'r dreth gwarediadau tirlenwi a'r dreth trafodiadau tir yn cael eu gorfodi lle y byddai gwneud hynny yn anghydnaws ag unrhyw rwymedigaethau rhyngwladol b) diogelu rhag osgoi trethi mewn perthynas â'r dreth gwarediadau tirlenwi a'r dreth trafodiadau tir; c) ymateb i newid i dreth ragflaenol sy'n effeithio, neu a allai effeithio ar y symiau a delir i Gronfa Gyfunol Cymru o dan adran 118(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (c. 32); d) ymateb i benderfyniad unrhyw lys neu dribiwnlys sy'n effeithio, neu a allai effeithio ar weithrediad unrhyw rai o Ddeddfau Trethi Cymru neu reoliadau a wneir o dan y Deddfau hynny. 	<p>Mae'r pŵer hwn yn galluogi Gweinidogion Cymru i ymateb trwy reoliadau i nifer o amgylchiadau allanol sy'n effeithio ar drethi datganoledig Cymru.</p> <p>Mae arfer y pŵer i wneud rheoliadau yn ddarostyngedig i brofion diben y bwriedir iddynt gyfyngu ar y defnydd o'r pŵer. Mae'r profion diben yn targedu'r meysydd hynny lle y rhagwelir y bydd angen i Weinidogion Cymru ymateb i ddigwyddiadau allanol er mwyn diogelu refereniw Llywodraeth Cymru a threthdalwyr. Mae'r effaith fwriedig fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diben (a) – efallai y bydd Gweinidogion Cymru am wneud newidiadau ar fyr rybudd er mwyn sicrhau nad yw'r trethi datganoledig yn cael eu gorfodi lle byddai hyn yn arwain at ddiffyg cydymffurfio â rhwymedigaethau rhyngwladol penodol megis, er enghraifft, pan fo cytundeb masnach newydd neu gytundeb trethiant dwbl yn dod i ben gyda gwlad arall sydd â goblygiadau i'r trethi datganoledig. - Diben (b) – caiff Gweinidogion Cymru wneud newidiadau deddfwriaethol i ddiogelu rhag gweithgarwch osgoi y gellir ei atal wedyn ar unwaith. Mae hyn yn cynnwys achosion lle mae Awdurdod Cyllid Cymru a/neu Lywodraeth Cymru o'r farn y bydd mwy o eglurder yn y ddeddfwriaeth yn dileu unrhyw amheuaeth am y bwriad i

		<p>gymhwyso'r darpariaethau deddfwriaethol ac fe fydd o fudd i drethdalwyr, o bosibl, drwy atal hyrwyddo cyfleoedd osgoi trethi nad ydynt yn bodoli mewn gwirionedd. Cymerwyd camau o'r fath gan lywodraeth y DU i ddiogelu cyfundrefnau treth a threthdalwyr yn y gorffennol ac mae Gweinidogion Cymru am allu cymryd camau tebyg.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diben (c) – caiff Gweinidogion Cymru wneud newidiadau mewn ymateb i newidiadau mewn a wneir gan lywodraeth y DU i drethi rhagflaenol y DU a fydd yn effeithio ar yr addasiad i grant bloc Cymru a thrwy hynny'r refeniw sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus hanfodol. - Diben (d) – caiff Gweinidogion Cymru wneud newidiadau os nododd penderfyniad llys neu dribiwnlys fater a allai elwa o newid deddfwriaethol ym marn y Gweinidogion (gan gynnwys penderfyniadau sy'n ymwneud â threthi rhagflaenol y DU, trethi eraill, neu ddeddfau eraill sy'n effeithio ar y trethi datganoledig), neu i egluro'r gyfraith yn helaethach. <p>Bydd y Bil yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau gan ddefnyddio naill ai'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft neu'r weithdrefn gadarnhaol "gwnaed". Bydd Gweinidogion Cymru yn ceisio defnyddio'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft lle bo modd, sy'n golygu na all y rheoliadau ddod i rym ond pan fo'r Senedd wedi cymeradwyo eu gwneud. Bydd Gweinidogion Cymru yn defnyddio'r rheoliadau hyn pan fo angen llai o frys a lle</p>
--	--	---

		<p>mae amser i'r Senedd gymeradwyo'r rheoliadau cyn iddynt gael eu gwneud.</p> <p>Er hynny, caiff Gweinidogion Cymru ddefnyddio'r weithdrefn gadarnhaol "gwnaed" lle maent o'r farn ei bod yn angenrheidiol oherwydd brys (er enghraifft, lle bydd angen i'r rheoliadau gael effaith ar unwaith neu'n fuan wedi hynny, ac felly cyn y gallai'r Senedd gymeradwyo set gadarnhaol ddrafft o reoliadau). Bydd hyn yn sicrhau y gall newidiadau, lle y bo'n briodol, ddod i rym cyn gynted ag y gwneir y rheoliadau, wrth aros am gymeradwyaeth y Senedd. Rhaid rhoi'r gymeradwyaeth honno o fewn uchafswm cyfnod o 60 o ddiwrnodau calendr y Senedd, heb gynnwys unrhyw gyfnod pan fo'r Senedd yn cael ei diddymu neu pan fo mewn toriad am fwy na phedwar diwrnod i alluogi'r rheoliadau hynny i barhau mewn grym.</p>
--	--	--